2043.0085.01

(14) A

17/2/11

REGION DE BRUXELLES-CAPITALE

BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST

Arrêté du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale

Besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering

ARRETE DU GOUVERNEMENT DE LA REGION DE BRUXELLES-CAPITALE CLASSANT PAR EXTENSION COMME MONUMENT LA TOTALITE DE LA BOUTIQUE ET LA COUR ARRIERE DE L'ANCIENNE CHEMISERIE NIGUET SISE RUE ROYALE, 13 A BRUXELLES.

BESLUIT VAN DE BRUSSELSE HOOFDSTEDELIJKE REGERING TOT UITBREIDING VAN DE BESCHERMING ALS MONUMENT VAN DE TOTALITEIT VAN DE WINKEL EN DE KOER AAN DE ACHTERZIJDE VAN DE VOORMALIGE HEMDENZAAK NIGUET GELEGEN KONINGSSTRAAT 13 TE BRUSSEL

Le Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale,

De Brusselse Hoofdstedelijke Regering,

Vu le Code bruxellois de l'Aménagement du Territoire, notamment les articles 226 et 228 ;

Gelet op het Brussels Wetboek van de Ruimtelijke Ordening, inzonderheid op artikelen 226 en 228;

Vu l'arrêté royal du 22 février 1984 classant la devanture de l'ancienne chemiserie Niguet ;

Gelet op de koninklijk besluit van 22 februari 1984 van de bescherming van winkelpui van de voormalige hemdenzaak Niguet;

Vu l'arrêté du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale du 12 février 2009 entamant la procédure d'extension de classement comme monument à la totalité de la boutique et à la cour arrière de l'ancienne chemiserie Niguet, sise rue Royale 13 à Bruxelles;

Gelet op het besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 12 februari 2009 houdende instelling van de procedure tot uitbreiding van de bescherming als monument van de totaliteit van de winkel en de koer aan de achterzijde van de voormalige hemdenzaak Niguet gelegen Koningstraat 13 te Brussel;

Considérant que les propriétaires n'ont pas émis d'observations dans les délais prévus par les articles 224 et 225§1er du Code bruxellois de l'Aménagement du Territoire ;

Overwegende dat de eigenaars geen opmerkingen hebben meegedeeld binnen de termijn opgelegd van de artikelen 224 en 225§1ste van het Brussels Wetboek van de Ruimtelijke Ordening;

Vu l'avis de la Commission royale des Monuments et des Sites émis en séance du 7 octobre 2009;

Gelet op het advies van de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen van 7 oktober 2009;

Sur la proposition du Ministre-Président du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale,

Op voorstel van de minister-president van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering;

Après délibération,

Na beraadslaging,

Arrête :

Besluit :

GOUVERNEMENT DE LA REGION BRUXELLES-CAPITALE - CHANCELLERIE - BRUSSELSE HOOFDSTEDELIJKE REGERING - KANSELARIJ

Article 1er. Sont classés par extension comme monument la totalité de la boutique et la cour arrière de l'ancienne chemiserie Niguet sise rue Royale, 13 à Bruxelles, connue au cadastre de Bruxelles, 3ème division, section C, 4ème feuille, parcelle nº 148d (partie) en raison de son intérêt historique et esthétique, précisé dans l'annexe I du présent arrêté.

Artikel 1. Worden als uitbreiding beschermd tot monument de totaliteit van de winkel en de koer aan de achterzijde van de voormalige hemdenzaak Niguet gelegen Koningsstraat, 13 te Brussel, bekend ten kadaster te Brussel, 3de afdeling, sectie C, 4de blad, perceel nr. 148d (deel), wegens zijn historische en esthetische waarde, zoals nader bepaald in bijlage I van dit besluit.

Art. 2 - La zone de protection relative au monument décrit dans l'article 1er comprend l'ensemble des parcelles et des voiries ainsi que les parties de parcelles et de voiries reprises dans le périmètre délimité sur le plan figurant à l'annexe II du présent arrêté.

Art. 2. De vrijwaringzone met betrekking tot het in artikel 1 vermelde monument omvat het geheel van de percelen en de wegen, alsook de gedeelten van de percelen en de wegen opgenomen in de perimeter zoals afgebakend op het plan in bijlage II van dit besluit.

Art. 3. Le ministre qui a les monuments et sites dans ses attributions est chargé de l'exécution du présent arrêté.

Art. 3. De minister bevoegd voor de Monumenten en Landschappen, is belast met de uitvoering van dit besluit.

Bruxelles, 17 FEV 2011

Brussel, 17 FEB 2011

Pour le Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale,

Voor de Brusselse Hoofdstedelijke Regering,

Le Ministre-Président du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale, chargé des Pouvoirs locaux, de l'Aménagement du Territoire, des Monuments et des Sites, de la Propreté publique et de la Coopération au Développement,

De Minister-President van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering, belast met Plaatselijke Besturen, Ruimtelijke Ordening, Monumenten en Landschappen, Openbare Netheid en Ontwikkelingssamenwerking

Copie certifiée conforme
Voor eensluidend afschrift
Chancellerie
Julien Compernol
Kanselarij

18 FEV. 2011

GOUVERNEMENT DE LA RÉGION BRUXELLES-CAPITALE - BRUSSELSE HOOFDSTEDELIJKE REGERING
CHANCELLERIE
Charles PICQUE
KANSELARIJ

ANNEXE I A L'ARRETE DU GOUVERNEMENT DE LA REGION DE BRUXELLES-CAPITALE CLASSANT PAR EXTENSION COMME MONUMENT LA TOTALITE DE LA BOUTIQUE ET LA COUR ARRIERE DE L'ANCIENNE CHEMISERIE NIGUET SISE RUE ROYALE, 13 A BRUXELLES.

Réf. Cadastrale : Bruxelles, 3ème division, section C, 4ère feuille, parcelle n°148d (partie)

Description sommaire :

L'immeuble qui abrite l'ancienne chemiserie Niguet sis rue Royale, 7-13 et rue de l'Enseignement 2-8 a été construit vers 1825 le long de la rue Royale prolongée et était alors implanté entre deux mitoyens. Lors de l'assainissement du quartier Notre-Dame aux Neiges, l'immeuble recevra une troisième façade et sera équipé de boutiques au rez-de-chaussée. Ces transformations seront signées par l'architecte A. Mennessier et datées de 1874.
En 1896, l'architecte Paul Hankar est chargé de réaménager le commerce de la rue Royale, 13.

A l'intérieur, la partie avant de la boutique se développe sur deux niveaux (rez-de-chaussée et entresol). Divisé en caissons, le plafond est orné de toiles marouflées dont les peintures sont attribuées à Adolphe Crespin (1859-1944), ami et associé de Paul Hankar. Longtemps cachées sous plusieurs surpeints uniformes, elles ont été dégagées lors de la restauration de 2002-2003.
Fixées aux mitoyens, deux galeries munies de garde-corps finement dessinés encadrent et surplombent l'espace. A l'origine, elles reposaient sur les meubles hauts disposés le long des murs.

La partie postérieure du magasin se développe sous la mezzanine, située à hauteur d'entresol. Le fond de la boutique s'organise de manière symétrique : aux deux extrémités, une porte donne accès à la cour ; au centre, une dizaine de marches mène à un petit repos en surplomb, à partir duquel partent deux volées vers la mezzanine (cette partie du magasin semble avoir été laissée par Hankar dans l'état antérieur à celui de son intervention).
La pièce en mezzanine était fermée, côté boutique, par une paroi partiellement vitrée. Détruite par un des locataires, elle a été reconstituée à l'identique en 2002 lors de la restauration de la boutique. De part et d'autre de cette paroi, une porte donne accès aux galeries.

La cour, bien que de format réduit, constitue un élément important de la composition dans la mesure où elle permet à la lumière de pénétrer par l'arrière du magasin et d'éclairer la mezzanine, grâce à un puits de lumière et une série de grandes baies vitrées.

Intérêt présenté par le bien selon les critères définis à l'article 206, 1° du Code bruxellois de l'Aménagement du Territoire :

Intérêt historique et esthétique :

Après les bouleversements effectués dans cet immeuble et datés de 1874, une nouvelle transformation affecte la boutique du n°13 de la rue Royale ; il s'agit, à cette époque, d'agrandir le magasin et de le doter, dans sa moitié arrière, d'une mezzanine accessible depuis un escalier à deux volées symétriques construit hors œuvre, le long de la façade arrière du bâtiment. Cette intervention n'est pas datée avec précision, mais on peut la situer entre 1875 et 1895.

C'est en 1896, que l'on confiera à Hankar le renouvellement de la partie intérieure et de la devanture du magasin. Hankar ne modifiera pas la volumétrie de la boutique, dont il intègrera par ailleurs certains éléments de décor au niveau de l'escalier.

La reprise du commerce en 1933 s'accompagnera d'une série de modifications importantes : division de l'espace de la boutique en deux parties inégales et démantèlement d'une partie du mobilier.
A l'occasion de la campagne de restauration menée en 2002-2003, les éléments originaux retrouvés lors du démontage de la boutique ont été restaurés et ont retrouvé leur emplacement d'origine.

GOUVERNEMENT DE LA RÉGION BRUXELLES-CAPITALE
BRUSSELSE HOOFDSTEDELIJKE REGERING
KANSELARIJ

L'ancienne chemiserie Niguet serait l'unique exemple conservé de la riche production de l'architecte Paul Hankar en matière de création de magasins. Par ailleurs, ce chef-d'œuvre de l'Art nouveau constitue une des rares réalisations bruxelloises de l'architecte qui soit préservée.
Au même titre que l'œuvre de Victor Horta, celle de Paul Hankar constitue une part primordiale de la création Art nouveau en Belgique.

La redécouverte et la restauration des peintures attribuées à Adolphe Crespin ajoutent encore à l'intérêt patrimonial du bien.

Vu pour être annexé à l'arrêté du 17 FEV. 2011

Le Ministre-Président du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale, chargé des Pouvoirs locaux, de l'Aménagement du Territoire, des Monuments et Sites, de la Propreté publique et de la Coopération au développement

Charles PICQUE

Copie certifiée conforme
Voor eensluidend afschrift
Chancellerie
Julien Compernol
Kanselarij

18 FEV. 2011

GOUVERNEMENT DE LA REGION BRUXELLES-CAPITAL - BRUSSELSE HOOFDSTEDELIJKE REGERING -
CHANCELLERIE
KANSELARIJ

BIJLAGE I BIJ HET BESLUIT VAN DE BRUSSELSE HOOFDSTEDELIJKE REGERING TOT UITBREIDING VAN DE BESCHERMING ALS MONUMENT VAN DE TOTALITEIT VAN DE WINKEL EN DE KOER AAN DE ACHTERZIJDE VAN DE VOORMALIGE HEMDENZAAK NIGUET GELEGEN KONINGSSTRAAT, 13 TE BRUSSEL.

Kadastrale gegevens: Brussel,3de afdeling, sectie C, 4de blad, perceel n. 148d (deel).

Beknopte beschrijving:

Het gebouw waarin de voormalige hemdenzaak Niguet gevestigd is aan de Koningsstraat 7-13 en de Onderrichtstraat 2-8 werd gebouwd rond 1825 in het verlengde van de Koningsstraat en was destijds een rijhuis. Bij de sanering van de Onze-Lieve-vrouw-ter Sneeuwwijk zal het gebouw een derde gevel krijgen en voorzien worden van winkels op het gelijkvloers. Deze verbouwingen zijn van de hand van A. Mennessier en dateren van 1874.
In 1896 wordt de architect Paul Hankar belast met de verbouwing van de handelszaak aan de Koningsstraat 13.

Binnen neemt het vooraan gelegen deel van de winkel twee niveau's in (gelijkvloers en tussenverdieping). De cassettenzoldering is versierd met gemaroufleerde doeken waarvan de beschilderingen het werk zijn van Adolphe Crespin (1859-1944), een vriend en vennoot van Paul Hankar. Zij waren lang verborgen daar zij op uniforme wijze overschilderd waren en werden vrijgemaakt bij de verbouwing van 2002-2003.
Twee galerijen, vastgemaakt aan de gemene muren , met fijn getekende leuningen, geven uit op de ruimte. Destijds bevonden deze zich boven de hoge meubels langsheen de muren.

Het achterste deel van de winkel bevindt zich onder de tussenverdieping ter hoogte van de overloop. De achterzijde van de winkel is op symmetrische wijze opgevat: aan de twee uiteinden geeft een deur toegang tot de koer; in het midden geven een tiental trappen toegang tot een overkragende overloop vanwaar er twee trappen naar de tussenverdieping lopen (dit deel van de winkel schijnt door Hankar in de toestand te zijn gelaten van voor zijn interventie).
De ruimte op de tussenverdieping was afgesloten, aan de kant van de winkel, door een gedeeltelijke beglaasde wand. Beschadigd door één van de huurders werd deze in de oorspronkelijk staat hersteld in 2002 bij de vernieuwing van de winkel. Aan beide zijden van deze wand geeft een deur toegang tot de galerijen.

De koer, alhoewel vrij klein, is een belangrijk element van het geheel in de mate dat zij het licht aan de achterzijde van de winkel laat doordringen en de tussenverdieping verlicht dank zij een lichtput en een reeks grote vensteropeningen.

Waarde van het goed volgens de maatstaven vastgesteld in artikel 206, 1° van het Brussels Wetboek van de Ruimtelijke Ordening :

Historische en esthetische waarde:

Na de veranderingen in deze woning van 1874 wordt er een nieuwe verbouwing gedaan van de winkel gelegen Koningsstraat 13; het gaat er om de winkel te vergroten en deze in het achtergedeelte te voorzien van een tussenverdieping die toegankelijk is vanaf een trap met twee symmetrische delen die buiten het gebouw werd gebouwd, langsheen de achtergevel van het gebouw. Wanneer dit precies gebeurde kan niet met zekerheid worden achterhaald maar wellicht tussen 1875 en 1895.

In 1896 vroeg men aan Hankar het binnendeel en de winkelpui te vernieuwen. Hankar zal niet het volume van de zaak wijzigen waarvan hij overigens bepaalde decoratieve elementen zal opnemen aan de trap.

Het heropenen van de zaak in 1933 omvat een reeks belangrijke wijzigingen : opsplitsing van de winkelruimte in twee ongelijke delen en afbraak van een deel van de meubelen.
Ter gelegenheid van de renovatiecampagne van 2002-2003 werden de oorspronkelijke elementen die werden teruggevonden bij de afbraak van de winkel gerestaureerd en vonden hun oorspronkelijke plaats terug.

De voormalige hemdenzaak Niguet zou het enige voorbeeld zijn van de rijke productie van de architect Paul Hankar inzake de inrichting van winkels. Overigens is dit art nouveau kunstwerk één van de zeldzame Brusselse realisaties die bewaard werden van deze architect.
Naast het werk van Victor Horta is dat van Paul Hankar een belangrijke bijdrage inzake art nouveau in België.

BRUSSELSE HOOFDSTEDELIJKE REGERING
CHANCELLERIE
KANSELARIJ

De herontdekking en restauratie van de schilderijen toegewezen aan Adolphe Crespin dragen des te meer bij tot het erfgoedkundig belang van de eigendom.

Gezien om te worden gevoegd bij het besluit van 17 FEB 2011

De Minister-President van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering, bevoegd voor Plaatselijke Besturen, Ruimtelijke Ordening, Monumenten en Landschappen, Openbare Netheid en Ontwikkelingssamenwerking

Charles PICQUE

Copie certifiée conforme
Voor eensluidend afschrift
Chancellerie
Julien Coupernot
Kanselarij

18 FEV. 2011

GOUVERNEMENT DE LA RÉGION BRUXELLES-CAPITALE - BRUSSELSE HOOFDSTEDELIJKE REGERING
CHANCELLERIE
KANSELARIJ

ANNEXE II A L'ARRETE DU GOUVERNEMENT DE LA REGION DE BRUXELLES-CAPITALE CLASSANT PAR EXTENSION COMME MONUMENT LA TOTALITE DE LA BOUTIQUE ET DE LA COUR ARRIERE DE L'ANCIENNE CHEMISERIE NIGUET SISE RUE ROYALE 13 A BRUXELLES

BIJLAGE II VAN HET BESLUIT VAN DE BRUSSELSE HOOFDSTEDELIJKE REGERING TOT UITBREIDING VAN DE BESCHERMING ALS MONUMENT VAN DE HELE WINKEL EN DE KOER AAN DE ACHTERZIJDE VAN DE VOORMALIGE HEMDENZAAK NIGUET GELEGEN KONINGSSTRAAT 13 TE BRUSSEL

DELIMITATION DU BIEN ET DE LA ZONE DE PROTECTION

AFBAKENING VAN HET GOED EN VAN DE VRIJWARINGSZONE

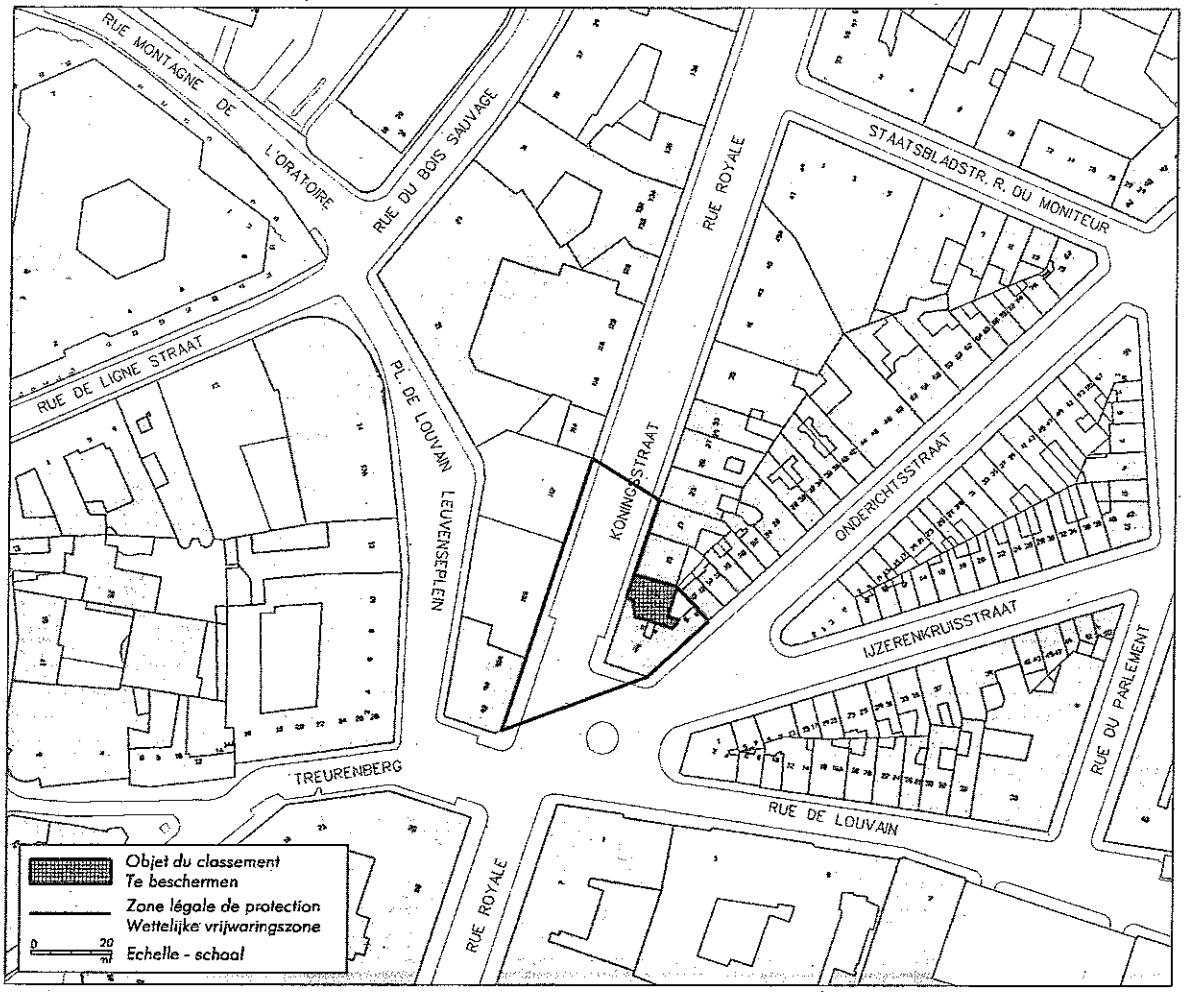

Vu pour être annexé à l'arrêté du 17 FEV. 2011 Gezien om te worden gevoegd bij het besluit van

Le Ministre-Président du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale, chargé des Pouvoirs locaux, de l'Aménagement du territoire, des Monuments et Sites, de la Propreté publique et de la Coopération au développement,

De Minister-President van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering, belast met Plaatselijke Besturen, Ruimtelijke Ordening, Monumenten en Landschappen, Openbare Netheid en Ontwikkelingssamenwerking,

GOUVERNEMENT DE LA RÉGION BRUXELLES-CAPITALE - BRUSSELSE HOOFDSTEDELIJKE REGERING
CHANCELLERIE
Charles PICQUE
KANSELARIJ

Copie certifiée conforme
Voor eensluidend afschrift
Chancellerie
Julien Commornol
Kanselarij

17-02-2011